

Komendant
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej
im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna
w Lubaniu
SO-NK.0910.3.2020

77
Lubań, dnia 04.02.2021 r.
Egz. pojedynczy

pplk SG Piotr GRABOWSKI

**Komendant Pododdziałów Szkolnych
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej
im. gen. bryg. Wilhelma Orlika – Rückemanna w Lubaniu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Realizacja obowiązków funkcjonariuszy związanych ze zwrotem kosztów dojazdu do służby”, zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w „*Planie kontroli przewidzianych do realizacji przez Referat Kontroli w Kierownictwie Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika – Rückemanna w Lubaniu na rok 2020*”, pod poz. 4, nr SO-NK.093.4.2019 z dnia 4.12.2019 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie *Wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych* stanowiących załącznik do Decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹, w związku z Decyzją Nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych².

I. Oznaczenie podmiotu kontrolowanego.

Pododdziały Szkolne³ Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika – Rückemanna w Lubaniu⁴, ul. Wojska Polskiego 2, 59-800 Lubań.

Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił: pplk SG Piotr GRABOWSKI⁵.

II. Kontroler wykonujący jednocześnie czynności przewidziane dla kierownika zespołu kontrolnego.

Mjr SG Beata REJCZAK - starszy specjalista - koordynator Referatu Kontroli w Kierownictwie OSS SG.

Upoważnienie nr 55/2020 z dnia 7.12.2020 r., ważne do dnia 21.01.2021 r.

¹ Dz. Urz. MSWiA poz. 43 z późn. zm., zwanych dalej *Wytycznymi*.

² Dz. Urz. KGSG poz. 47, z późn. zm., zwanej dalej Decyzją nr 139.

³ Zwane dalej PSz lub Pododdziałami.

⁴ Zwanego dalej OSS SG lub Ośrodkiem.

⁵ Zwany dalej *Komendantem*.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w podmiocie kontrolowanym z wymienieniem dni przerw w kontroli.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 8.12.2020 r. – 15.01.2020 r., z przerwami w ich prowadzeniu w dniach 12-13.12.2020 r., 19-27.12.2020 r., 1-3.01.2021 r., 6.01.2021 r. oraz 9-10.01.2021 r.

IV. Zakres kontroli (przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą).

1. Przedmiotem kontroli było:

zbadanie i ocena, pod względem legalności i rzetelności realizacji zadań związanych z obiegiem i opracowaniem wniosków o zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby przez funkcjonariuszy PSz, w tym:

- a) legalność i rzetelność obiegu dokumentacji;
- b) legalność i rzetelność opracowania wniosków.

2. Kontrolą objęto okres od dnia 1.01.2020 r. do dnia 30.11.2020 r., z możliwością zasięgania informacji z okresów wcześniejszych, niezbędnych do ustaleń kontroli.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych.

Ustalenia stanu faktycznego w kontrolowanym obszarze zostały dokonane na podstawie:

- przeglądu wewnętrznych regulacji prawnych w zakresie objętym kontrolą; przeglądu i analizy dokumentacji (udostępnionej w sposób tradycyjny, poprzez obowiązujący w jednostce system elektronicznego zarządzania dokumentacją⁶ i pocztę Exchange) pod kątem wybranych do kontroli kwestii;
- sporządzenia z istotnych ustaleń notatki służbowej;
- informacji pozyskanych w związku z kontrolą spoza podmiotu kontrolowanego;
- wyjaśnień osób z podmiotu kontrolowanego/osób spoza podmiotu kontrolowanego;
- analizy zgromadzonego materiału.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami⁷.

Oceny dokonano na podstawie następujących ustaleń przeprowadzonych w toku czynności kontrolnych, biorąc pod uwagę przyjęte mierniki oraz skalę ocen.

Szczegółowe ustalenia dotyczące badanych obszarów zawarto w notatce służbowej z dnia 8.01.2021 r.⁸

Zakres zadań realizowanych przez Pododdziały w okresie objętym kontrolą został określony w § 27 załącznika do Zarządzenia nr 68 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 września 2009 r. w *sprawie utworzenia, organizacji i zakresu działania Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika - Rückemanna*

⁶ Zwany dalej EZD.

⁷ Przyjęto czterostopniową skalę ocen obejmującą: ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami, negatywną.

⁸ Dowód kontroli 27 (akta kontroli 59-62) - *Notatka służbowa wraz z załącznikami.*

w Lubaniu⁹.

W szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień Komendanta, stanowiącym załącznik nr 1 do Decyzji Nr 48 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna w Lubaniu z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień Komendanta Pododdziałów Szkolnych Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna w Lubaniu i wcześniej obowiązującej decyzji w tej samej sprawie¹⁰ wskazano w pkt. 2 ppkt. 21), że do jego podstawowych obowiązków należy m.in. planowanie, organizowanie i kontrolowanie zadań realizowanych przez podległych funkcjonariuszy i pracowników.

„Wewnętrzny podział zadań Pododdziałów Szkolnych Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu” z dnia 1.06.2016 r.¹¹ określa skład komórki organizacyjnej oraz wskazuje na podział zadań dla poszczególnych stanowisk oraz magazynu broni.

Zgodnie z art. 92 ust. 3 Ustawy o Straży Granicznej¹² miejscowością pobliską, o której mowa art. 92 ust. 1 przytoczonej ustawy jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km.

Art. 97. ust. 1. ww. ustawy wskazuje, że funkcjonariuszowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w wysokości ceny biletów za przejazd koleją lub autobusami.

Warunki, tryb oraz terminy zwrotu funkcjonariuszowi Straży Granicznej kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 września 2005 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów zwrotu funkcjonariuszowi Straży Granicznej kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby¹³.

W oparciu o rozporządzenie wydana została w Ośrodku Decyzja nr 165 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 24 grudnia 2014 r. w sprawie obiegu dokumentów związanych ze zwrotem kosztów dojazdu funkcjonariuszy Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu do miejsca pełnienia służby (ze zm.¹⁴)¹⁵.

Legalność i rzetelność obiegu dokumentacji związanej ze zwrotem kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby

Czynnościami kontrolnymi objęto 100% korespondencji związanej ze zwrotem kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby, w tym pisma przewodnie, wnioski o zwrot

⁹ Dz. Urz. KGSG Nr 11 poz. 68 z późn. zm.

¹⁰ Decyzja Nr 6 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 8 stycznia 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień Komendanta Pododdziałów Szkolnych Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna w Lubaniu (obowiązywała od dnia 8.01.2020 r. do 23.07.2020 r.).

¹¹ Dowód kontroli 20 (akta kontroli 47-51) - Wewnętrzny podział zadań Pododdziałów Szkolnych Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 1.06.2016 r. (wch. nr 1385/16 z dnia 2.06.2016 r.)

¹² Dz.U. z 2020, poz. 305 z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2005 r., Nr 197, poz. 1641, zwanym dalej rozporządzeniem.

¹⁴ Decyzja Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu Nr 104 z dnia 6 października 2015 r. zmieniająca decyzję Nr 165 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 24 grudnia 2014 r. w sprawie obiegu dokumentów związanych ze zwrotem kosztów dojazdu funkcjonariuszy Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu do miejsca pełnienia służby.

¹⁵ Zwana dalej Decyzją nr 165.

kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby¹⁶ oraz wykazy dni pełnienia służby¹⁷ stanowiące załączniki do *wniosek*, przedłożone w okresie objętym kontrolą przez wszystkich funkcjonariuszy uprawnionych do kontrolowanego świadczenia.

Ustalono¹⁸, że w okresie od dnia 01.01.2020 r. do dnia 30.11.2020 r. uprawnionych do pobierania należności z tytułu zwrotu kosztów dojazdu do służby było czterech funkcjonariuszy PSz, co stanowi 40 % ogółu wszystkich funkcjonariuszy kontrolowanej komórki organizacyjnej. Jeden z uprawnionych funkcjonariuszy w związku z długotrwałą absencją w służbie nie korzystał w ww. okresie z przysługującej mu należności.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w jednym przypadku¹⁹ *wniosek* został złożony po terminie wynikającym z treści § 3 ust. 3 *rozporządzenia* tj. do dziesiątego dnia każdego miesiąca²⁰.

Wniosek o zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby za miesiąc luty 2020 r. złożono dopiero w dniu 10.08.2020 r., czyli pięć miesięcy po przewidzianym do tego terminie.

Zapisy § 4 ust. 2 załącznika nr 1 Decyzji nr 165 doprecyzowały możliwość złożenia dokumentacji po wyznaczonym terminie tj. do dnia 10 danego miesiąca, niezwłocznie po ustaniu obiektywnych przyczyn uniemożliwiających złożenie *wniosku* w terminie, takich jak urlop, zwolnienie lekarskie, podróż służbowa, itp.

Obecność funkcjonariusza w służbie w dniu 2.03.2020 r. świadczy o tym, że miał on możliwość dopełnienia tego obowiązku terminowo.

Pozostałe zbadane wnioski złożono w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

Zgodnie z wyjaśnieniami *Komendanta*²¹ opóźnienie w złożeniu *wniosku* wynikało z nieprzewidzianej absencji funkcjonariusza, a funkcjonariusz nie ma obowiązku składania *wniosku* w pierwszym dniu przybycia do służby, a dodatkowo przepisy pozwalają mu na złożenie *wniosku* nawet do trzech lat wstecz.

Złożone wyjaśnienia należy uznać za niewystarczające gdyż zgodnie z brzmieniem przytoczonych przepisów, powrót do służby, niezależnie czy na jeden dzień czy na więcej, zakończył okres trwania przyczyn uniemożliwiających złożenie *wniosku* w terminie i powinien zapewnić niezwłoczne złożenie *wniosku* w celu zbiorczego przekazania do dnia 10 danego miesiąca.

Należy wskazać, że owszem roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przedawniają się zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 111 ust. 1 Ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej²² z upływem trzech lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, jednakże w pierwszej kolejności funkcjonariusze powinni stosować się do przepisów bezpośrednio regulujących kwestię trybu i terminów składania omawianej dokumentacji. Możliwość skorzystania z uprawnienia żądania wypłaty świadczenia tuż przed upływem przedawnienia nie powinna być regułą.

Biorąc pod uwagę instrukcyjny charakter przytoczonych zapisów aktów prawnych, indywidualny charakter uprawnienia funkcjonariusza (na *wniosek*) oraz fakt, że *wniosek* ostatecznie został złożony uznano ww. uchybienie za formalne, bez negatywnego wpływu na badany obszar. Za uchybienie odpowiada bezpośrednio uprawniony funkcjonariusz.

¹⁶ Zwane dalej *wnioskami*.

¹⁷ Zwane dalej *wykazami*.

¹⁸ Dowód kontroli 7 (akta kontroli 10-11) - *Tabela dotycząca miejscowości zamieszkania funkcjonariuszy Pododdziałów Szkolnych (wydruk email)*.

¹⁹ S.P.

²⁰ § 4 ust. 1 załącznika nr 1 Decyzji nr 165 doprecyzowuje *rozporządzenie*, że złożenia wniosków należy dokonać do dnia 10 każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego wniosek dotyczy.

²¹ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) – *Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG*.

²² Dz. U z 2020, poz. 305 z późn. zm.

Skontrolowana dokumentacja była składana przez *Komendanta* każdorazowo za pismem przewodnim i zarejestrowana w EZD. W kontrolowanej komórce, z uwagi na większą liczbę osób uprawnionych do świadczenia nie wystąpiła przesłanka do składania pojedynczego wniosku bez pisma przewodniego, o której mowa w § 4 ust. 5 załącznika nr 1 Decyzji nr 165.

Kontrolowany obszar, biorąc pod uwagę przyjęty miernik oceniono **pozytywnie**.

Legalność i rzetelność opracowania wniosków związanych ze zwrotem kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby

Przy ocenie obszaru wzięto pod uwagę 100% złożonych w okresie objętym kontrolą wniosków, wykazów i materiałów źródłowych stanowiących podstawę ich wypełnienia m.in. dane w zakresie miejscowości zamieszkania, listy obecności wskazujące na faktyczną liczbę dojazdów, raporty z systemu informatycznego „Centralna Baza Danych Straży Granicznej system Wspomagania Kierowania”²³ dotyczące również obecności w służbie.

Analizie poddano łącznie dwadzieścia dwa wnioski i dwadzieścia dwa wykazy skierowane przez trzech uprawnionych funkcjonariuszy.

Zbadane wnioski wraz z wykazami były zgodne ze wzorem określonym *rozporządzeniem*²⁴, kompletne i wypełnione w każdym wymaganym polu.

Zarówno wnioski jak i wykazy zostały opatrzone przez funkcjonariusza datą i własnoręcznym podpisem.

Wszystkie wykazy zostały potwierdzone przez bezpośrednich przełożonych²⁵ datą i podpisem.

Odnotowano 12 przypadków potwierdzenia prawdziwości informacji przez bezpośredniego przełożonego pieczęcią i parafką zamiast, jak wymaga tego wzór określony w załączniku nr 2 do *rozporządzenia* czytelnym podpisem.

Komendant wyjaśnił²⁶, iż zatwierdzający wykazy bezpośredni przełożeni uznali, że forma, z jaką dokonali podpisu spełnia wymogi prawne, gdyż pieczęć z nazwą stanowiska, stopniem, imieniem i nazwiskiem, pozwala na identyfikację osoby podpisującej się pod wnioskiem i jest to tożsame z podpisem jakiego dokonali.

Ww. wyjaśnienia nie zasługują na przyjęcie, gdyż gdyby takich danych oczekiwał prawodawca to wynikałyby one ze wzoru dokumentu. Obowiązujący wzór wykazu nie wskazuje na podawanie stanowiska czy odcisku pieczęci, tylko obowiązek opatrzenia dokumentu datą i czytelnym podpisem osoby sprawującej bezpośredni nadzór nad podległym jej funkcjonariuszem. Za powyższym przemawia także fakt doprecyzowania w omawianym dokumencie rodzaju podpisu wymaganego od wnioskodawcy jako „własnoręczny” a nie na przykład pieczęć i podpis.

Opisane uchybienie ma charakter formalny, bez negatywnego wpływu na kontrolowany obszar, gdyż faktycznie po pieczęci można zidentyfikować osobę, która złożyła nieczytelny podpis.

Za ww. uchybienie odpowiedzialni są bezpośredni przełożeni funkcjonariuszy a z racji całokształtu sprawowanego nadzoru służbowego *Komendant*.

Podczas kontroli stwierdzono, iż w polu dedykowanym dla bezpośredniego przełożonego podpisują się dwie różne osoby funkcyjne. W związku z tym zasięgnięto informacji w zakresie zależności służbowej pomiędzy funkcjonariuszami składającymi badane wykazy a potwierdzającymi prawdziwość zawartych w nich danych przełożonymi.

²³ Zwanego dalej CBD SG SWK.

²⁴ § 3 ust. 2 *rozporządzenia*, załącznik nr 1 do *rozporządzenia*;
§ 3 ust. 5 *rozporządzenia* załącznik nr 2 do *rozporządzenia*.

²⁵ Dotyczy bezpośrednich przełożonych służących w poddanej kontroli komórce organizacyjnej.

²⁶ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) – *Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG*.

W pierwszej kolejności poproszono Naczelnika Wydziału Kadr OSS SG o wskazanie bezpośrednich przełożonych dwóch z uprawnionych do kontrolowanego świadczenia funkcjonariuszy. Z otrzymanych informacji²⁷ wynikało, że bezpośrednim przełożonym tych funkcjonariuszy jest *Komendant*. Natomiast wg otrzymanych od *Komendanta* wyjaśnień²⁸ i udostępnionych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy²⁹ bezpośrednim przełożonym funkcjonariuszy jest Komendant Kursu Pododdziałów Szkolnych a zadania i podległość określono zakresem obowiązków i uprawnień sprawdzanych osób.

Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnika Wydziału Kadr OSS SG analizując etat nr 13 Ośrodka wprowadzony Zarządzeniem organizacyjnym Komendanta Głównego Straży Granicznej nr 6 z dnia 19 stycznia 2018 r. należy stwierdzić, że w Pododdziałach Szkolnych poza Magazynem Broni Pododdziałów Szkolnych nie ma wyodrębnionej żadnej innej komórki jak referat, zespół, sekcja czy kurs. Stanowiska m.in. takie jak starszy specjalista, instruktor, starszy kontroler mają odpowiednio nazwy starszy specjalista Pododdziałów Szkolnych, instruktor Pododdziałów Szkolnych czy starszy kontroler Pododdziałów Szkolnych. W nazwie konkretnych stanowisk brak jest również jakiegokolwiek innej pośredniej komórki. Biorąc powyższe pod uwagę i analizując sam etat należy stwierdzić, że wszystkie stanowiska podlegają bezpośrednio pod Komendanta Pododdziałów Szkolnych. Analiza wewnętrznego podziału zadań Pododdziałów również nie pozwala na stwierdzenie, że wskazuje on w swojej treści na odmienne uregulowanie podległości służbowej niż wynika z etatu a szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień na poszczególnych stanowiskach powinny być sporządzone na podstawie i w zakresie przytoczonego podziału zadań.

W świetle otrzymanych niespójnych stwierdzeń, należy uznać ustalenie stosunku podwładności jedynie zakresem obowiązków i uprawnień, jako niewystarczające względem wynikających z aktu wyższego rzędu tj. zarządzenia podstaw do ustalenia podległości służbowej.

Powyższe działanie jest uchybieniem formalnym, gdyż funkcjonujące w zakresach obowiązków zapisy, do chwili ich zmiany są wiążące i ostatecznie nastąpiło sprawdzenie kontrolowanych wniosków wraz z załącznikami przez osobę funkcyjną. Ujawniony stan rzeczy ma jednak wpływ na inne działania służbowe dotyczące kompetencji zarezerwowanych dla bezpośredniego przełożonego, związaną z tym odpowiedzialność i wymaga weryfikacji.

Sprawdzona dokumentacja została skierowana do odpowiedniego adresata tj. Zastępcy Komendanta Ośrodka właściwego do spraw logistycznych³⁰.

Podane we *wnioskach* miejscowości zamieszkania, były zgodne z danymi otrzymanymi z Wydziału Kadr OSS SG³¹ i stanowią miejscowość pobliską dla miejsca pełnienia służby.

Najkrótsze odległości drogą publiczną od granicy miejscowości zamieszkania do granicy administracyjnej miejscowości pełnienia służby wskazane we *wnioskach* były zgodne z wykazami³², stanowiącymi podstawę wyliczeń należności w komórce zaopatrującej realizującej ogół czynności w zakresie zwrotu kosztów dojazdu funkcjonariuszy Ośrodka do miejsca pełnienia służby.

²⁷ Dowód kontroli 11 (akta kontroli 17-27) - RE: Zasięganie informacji związanych z kontrolą w innych podmiotach nieobjętych kontrolą 2 (wydruk email).

Dowód kontroli 21 (akta kontroli 52-53) - RE: Zasięganie informacji związanych z kontrolą w innych podmiotach nieobjętych kontrolą 3 (wydruk email).

²⁸ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) - Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG.

²⁹ Dowód kontroli 16 (akta kontroli 33-35) - Wybrane zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy Pododdziałów Szkolnych (wydruk email).

³⁰ § 4 ust. 3 załącznika nr 1 Decyzji nr 165.

³¹ Dowód kontroli 7 (akta kontroli 10-11) - Tabela dotycząca miejscowości zamieszkania funkcjonariuszy Pododdziałów Szkolnych (wydruk email).

³² Dowód kontroli 4 (akta kontroli 4) - Wykaz odległości drogowych pomiędzy granicami administracyjnymi miejscowości dla Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej (wydruk z EZD).

Dowód kontroli 5 (akta kontroli 5-7) - Stary wykaz odległości - Lubiąż (wydruk email).

Porównano zgodność liczby dni zaznaczonych dojazdów z prowadzonymi w sposób tradycyjny listami obecności oraz listami obecności prowadzonymi równoległe³³ w systemie informatycznym CBD SG SWK³⁴.

W trakcie analizy danych stwierdzono trzy dni³⁵ w *wykazie* za miesiąc kwiecień 2020 roku, które funkcjonariusz wskazał jako dni dojazdu do służby, podczas gdy w raporcie CBD SG SWK dni te zdefiniowano jako pracę zdalną, czyli poza miejscem stałego pełnienia służby.

W związku z wątpliwościami odnośnie realizacji zadań służbowych wymagających dojazdu do miejscowości pełnienia służby w wymienione dni, zwrócono się o dane z systemu funkcjonującego w jednostce dotyczącego ewidencji wejść/wyjść (wjazdu/wyjazdu) z terenu Ośrodka oraz poproszono o ogólne określenie charakteru zadań wykonywanych wówczas w służbie. Otrzymana z Wydziału Ochrony Informacji OSS SG wiadomość³⁶ potwierdziła obecność wnioskodawcy w służbie tylko w jednym³⁷ z trzech dni, zaznaczono w niej jednakże, że brak odzwierciedlenia obecności w systemie może być zarówno wynikiem nieobecności w służbie jak i skutkiem nie zbliżenia identyfikatora - przepustki wraz z kartą systemu kontroli dostępu do czytnika podczas wchodzenia/wjeżdżania i wychodzenia/wyjeżdżania z terenu jednostki.

W swoich wyjaśnieniach *Komendant*³⁸ potwierdził dojazd funkcjonariusza do OSS SG we wszystkie analizowane dni, mimo zdalnego charakteru służby. Jego przyjazd miał związek z przygotowaniem się do pełnienia służby w ramach oddelegowania do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, a zadanie polegało m. in.: na pobraniu sprzętu wyposażenia indywidualnego.

W trakcie czynności kontrolnych ujawniono:

1. jeden przypadek rozbieżności w odnotowaniu obecności w służbie funkcjonariusza pomiędzy tradycyjną listą obecności a listą obecności prowadzoną w systemie CBD SG SWK;
2. jeden przypadek braku zaznaczenia w *wykazie* dojazdu w dniu 15.03.2020 r., co miało wpływ na nieprawidłowe naliczenie należności przysługującej funkcjonariuszowi w wysokości 9 zł³⁹ (za mało);
3. jeden przypadek zaznaczenia w *wykazie* dojazdu w dniu 29.09.2020 r., podczas gdy funkcjonariusz wykorzystywał w tym dniu urlop wypoczynkowy, skutkiem czego jest nienależnie pobrane świadczenie w wysokości 14,40 zł⁴⁰;
4. jeden przypadek braku złożenia *wniosku* za miesiąc sierpień 2020 r., przy dojeździe do miejsca pełnienia służby w dniu 31.08.2020 r., co miało wpływ na nieprawidłowe naliczenie należności przysługującej funkcjonariuszowi w wysokości 14,40 zł⁴¹ (za mało).

Uchybienie, o którym mowa w pkt. 1 *Komendant* tłumaczył⁴² osobistym dokonywaniem wpisu do aplikacji CBD SG SWK jako podróży służbowej i niewłaściwym zapisem danych w systemie. Uchybienie, w związku z równoległe prowadzoną listą

³³ § 7 ust. 12 Decyzji nr 93 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 21 października 2019 r. w sprawie rozkładu i ewidencji czasu służby funkcjonariuszy Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu (z późn. zm.).

³⁴ Dowód kontroli 11 (akta kontroli 17-27) - RE: Zasięganie informacji związanych z kontrolą w innych podmiotach nieobjętych kontrolą 2 (wydruk email).

Dowód kontroli 18 (akta kontroli 37-45) - Udostępnianie informacji związanych z kontrolą (wydruk email).

³⁵ 10, 14 i 15.04.2020 r.

³⁶ Dowód kontroli 30 (akta kontroli 65) - Odpowiedź na email zasięganie informacji związanych z kontrolą w podmiotach nieobjętych kontrolą WOI (wydruk email)

³⁷ 10.04.2020 r.

³⁸ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) - Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG.

³⁹ Dowód kontroli 32 (akta kontroli 67) - ODP: Informacje związane z kontrolą (wydruk email).

⁴⁰ Dowód kontroli 24 (akta kontroli 56) - ODP: Informacje związane z kontrolą (wydruk email).

⁴¹ Dowód kontroli 24 (akta kontroli 56) - ODP: Informacje związane z kontrolą (wydruk email).

⁴² Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) - Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG.

obecności i odnotowaniem w niej obecności funkcjonariusza w danym dniu, nie wpłynęło negatywnie na kontrolowany obszar, uznano za uchybienie o charakterze formalnym, za które odpowiedzialność ponosi *Komendant*. Opisana sytuacja może prowadzić do wątpliwości w zakresie absencji funkcjonariusza przy jednotorowym, obowiązującym z dniem 1.01.2021 r. sposobem elektronicznego potwierdzania obecności w służbie wyłącznie w systemie CBD SG SWK⁴³.

Nieprawidłowości, o których mowa w pkt 2-4 spowodowały skutki finansowe w ww. kwotach, przy czym nienależnie pobrane świadczenie za jeden przejazd oraz brak złożenia wniosku dotyczącego takiego pojedynczego przejazdu dotyczą tego samego funkcjonariusza (taka sama wysokość świadczenia, dająca ostatecznie bilans 0), natomiast brak zaznaczenia w wykazie dojazdu tj. świadczenia w wysokości 9 zł dotyczy innego funkcjonariusza.

Jak wytłumaczył *Komendant*⁴⁴ stwierdzone nieprawidłowości wynikały z niedopatrzenia i pomyłek funkcjonariuszy uprawnionych do składania wniosków.

Nienależnie pobrane świadczenia uszczuplają budżet Ośrodka, natomiast należności niewypłacone funkcjonariuszom, którym się należą, niezależnie czy mają charakter obligatoryjny czy fakultatywny (na wniosek czy prośbę funkcjonariusza), co do zasady ogólnej przez okres trzech lat od dnia ich powstania będą musiały być brane pod uwagę w wydatkach budżetowych jednostki. Powyższe powoduje upośledzenie czynności związanych z kontrolowanymi świadczeniami w komórce zaopatrującej, ustalającej wymiar świadczenia i zabezpieczającej finanse na ten cel tj. Wydziale Techniki i Zaopatrzenia OSS SG.

Za ustalone nieprawidłowości odpowiedzialni są bezpośrednio funkcjonariusze, którzy złożyli wnioski (bądź zaniechali ich złożenia) obejmujące ustalone w trakcie kontroli dni dojazdu do miejsca pełnienia służby, bezpośredni przełożeni funkcjonariuszy odpowiedzialni za potwierdzenie prawidłowości wpisanych do wykazu informacji oraz z racji sprawowanego nadzoru służbowego *Komendant*.

Skontrolowane wnioski i wykazy poddano analizie pod kątem przestrzegania zasad określonych w instrukcji kancelaryjnej⁴⁵ oraz dyspozycji wynikających z Decyzji nr 165, w szczególności w zakresie nanoszenia zmian zapisów.

Stwierdzono tylko jeden przypadek niewłaściwie dokonanej korekty w wykazie dni pełnienia służby⁴⁶. Brak jest potwierdzenia zmiany czytelnym podpisem osoby, która dokonała poprawki, co jest niezgodne z zapisami § 15 instrukcji i stanowi jednocześnie naruszenie zapisów § 4 ust. 7 załącznika nr 1 Decyzji nr 165, gdzie zmiany dokonane w wykazie należało podpisać imieniem i nazwiskiem osoby dokonującej poprawki.

Wg *Komendanta*⁴⁷ obok jego nieczytelnego podpisu była imienna pieczęć z podpisem, więc uznał, że podpis spełnia kryteria ww. decyzji.

Ww. wyjaśnienia nie zasługują na przyjęcie, gdyż gdyby takich danych oczekiwał prawodawca to wynikałyby one z zapisów decyzji wprowadzającej do stosowania instrukcję, a nie stawiałyby wymogu czytelnego podpisu osoby wprowadzającej zmianę. Ponadto pieczęć, o której wspomina wyjaśniający nie była złożona bezpośrednio przy zmienionych zapisach tylko w innym polu, a parafki złożone na pieczęci imiennej i pod naniesionymi

⁴³ Zmiany wprowadzone do § 7 ust. 3 Decyzji nr 93 Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu z dnia 21 października 2019 r. w sprawie rozkładu i ewidencji czasu służby funkcjonariuszy Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu (z późn. zm.) z dniem 01.01.2021 r.

⁴⁴ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) - Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG.

⁴⁵ stanowiącej załącznik do Decyzji Nr 248 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG, poz. 98) obowiązującej w okresie od dnia 22.12.2018 r. do dnia 31.12.2020 r., zwanej dalej instrukcją.

⁴⁶ Dowód kontroli 10 (akta kontroli 15-16) - Udostępnianie informacji związanych z kontrolą ODP: wniosek o zwrot kosztów dojazdu P.G. za październik (wydruk email).

⁴⁷ Dowód kontroli 33 (akta kontroli 68-70) - Wyjaśnienia Komendanta Pododdziałów Szkolnych OSS SG.

zmianami nie wyglądają na identyczne i wymagałyby dodatkowych kwalifikacji do stwierdzenia autentyczności podpisu.

Opisane uchybienie ma charakter formalny, bez znaczącego wpływu na kontrolowany obszar, gdyż samo wprowadzenie zmiany było zasadne. Podpisywanie dokonanych korekt nieczytelnym podpisem budzi wątpliwości w zakresie tożsamości osób odpowiedzialnych za zasadność i skutki wprowadzonych zmian.

Za ww. uchybienie odpowiedzialny jest bezpośrednio *Komendant*.

W zbadanej dokumentacji odnotowano trzy przypadki zastosowania prawidłowej formuły opisującej przejazd w jedną stronę, co było zgodne z zapisami § 4 ust. 8 załącznika nr 1 Decyzji nr 165.

Nie odnotowano okoliczności zastosowania formuły do opisywania przejazdu raz w miesiącu w jedną stronę⁴⁸.

W udostępnionych do kontroli materiałach nie wystąpił przypadek anulowania wniosku przez komórkę zaopatrującą z przyczyn merytoryczno-formalnych, o czym mowa w § 5 ust. 3 i 4 załącznika nr 1 Decyzji nr 165.

Kontrolowany obszar, biorąc pod uwagę przyjęty miernik oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

VI. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania podmiotu kontrolowanego:

Zalecenia:

1. Wypracować dodatkowy mechanizm realizowania nadzoru służbowego nad rzetelnością podawanych w wykazie dni pełnienia służby informacji.
2. Wypełniać dokumentację związaną ze zwrotem kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby zgodnie ze wskazanymi we wzorze dokumentu danymi, w szczególności uwzględniając rodzaj wymaganego podpisu.
3. W porozumieniu z przedstawicielem Wydziału Techniki i Zaopatrzenia Ośrodka zniwelować skutki finansowe wywołane stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami dotyczącymi nieprawidłowego naliczenia należności przysługującej funkcjonariuszowi/nienależnie pobranego świadczenia.
4. Wzmocnić nadzór służbowy nad prowadzeniem ewidencji obecności w służbie w aplikacji CBD SG SWK.
5. Podjąć działania na rzecz przypomnienia wszystkim funkcjonariuszom PSz przestrzegania zasad określonych w instrukcji kancelaryjnej, w szczególności dotyczących nanoszenia zmian w dokumentach.

Wnioski:

1. W porozumieniu z Naczelnikiem Wydziału Kadr Ośrodka dokonać analizy obowiązującej dokumentacji pod kątem ustalenia stosunku podwładności w całej komórce organizacyjnej, w razie konieczności uaktualnić związane z wynikiem weryfikacji materiały.

VII. Zgodnie z § 34 *Wytycznych*, w związku z Decyzją nr 139 od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

VIII. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w egzemplarzu pojedynczym, kierownikowi podmiotu kontrolowanego zostanie przekazane poprzez System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją.

⁴⁸ § 4 ust. 9 załącznika nr 1 Decyzji nr 165.

- IX. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w „Księżce kontroli OSS SG”, zarejestrowanej w Rtd nr 10/2009 pod pozycją nr 4 w 2020 roku, prowadzonej przez Referat Kontroli OSS SG.**
- X. Informację o wykonaniu zaleceń oraz wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach w celu ich wykonania lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć Komendantowi OSS SG, za pośrednictwem Referatu Kontroli w Kierownictwie OSS SG w terminie do dnia 26.02.2021 r.**

Komendant
Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych
Straży Granicznej w Lubaniu
im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna

płk SG Jacek WYSOKIŃSKI

/podpisano elektronicznie certyfikatem kwalifikowanym/